

Ν, ν, νῦ, τό, άκλιτο, το δέκατο τρίτο γράμμα του ελλ. αλφαβ.· ως αριθμητικό, ν' = 50, ν = 50.000· Το ν είναι οδοντικό ή ουρανικό υγρό σύμφωνο, το οποίο αντιστοιχεί προς το άφωνο δ.

Διαλεκτικές μεταβολές: **I. 1.** στη Δωρ., το ν αντικαθιστά το λ, βλ. *Α*, λ 2. **2.** στην Αττ. και Δωρ. αντί μ, βλ. **Μ, μ** **II. 2.** **II.** μεταβολές χάριν ευφωνίας: **1.** σε γ πριν από τα ουρανικά γ, κ, χ, και πριν από το ζ, όπως *έγγονος, έγκαιρος, έγχώριος, έγξέω*, κ.λπ. **2.** σε μ πριν από τα χειλικόφωνα β, π, φ, και πριν από το ψ, όπως *σύμβιος, συμπότης, συμφυής, έμψυχος*: ομοίως, πριν από το μ, όπως *έμμανής*. **3.** σε λ πριν από το λ, όπως *έλλείπω, συλλαμβάνω*. **4.** σε ρ πριν από το ρ, όπως *συρράπτω*: αν και σε σύνθ. με την πρόθ. *έν*, το ν μερικές φορές παραμένει πριν από το ρ, όπως *ένρυθμος*. **5.** σε σ πριν από το σ, όπως *σύσσιτος, πάσσοφος*. **III.** το ονομαζόμενο «νῦ *έφελκυστικόν*» προστίθεται στη δοτ. πληθ. που λήγει σε -σι, όπως *άνδράσιν*: στο γ' πληθ. πρόσ. ρημάτων σε -σι, όπως *είλήφασιν*: στο γ' ενικ. σε -ε, -ι, όπως *έκτανεν, δείκνυσιν*: στην κατάληξη -σι που δηλώνει τόπο, όπως *Άθήνησι, Όλυμπίασι*: στην Επικ. κατάληξη -φι, όπως *όστεόφιν*: στο αριθμητικό *είκοσι*: στα επιρρ. *νόσφι, πέρυσι*: στα εγκλιτ. μόρια *κέ* και *νύ*: αυτό το ν χρησιμοποιείται κυρίως για να αποφεύγεται η χασμωδία, όπου ακολουθούσε φωνήεν.

νᾶς, Δωρ. αιτ. πληθ. του *ναῦς*.

ναετήρ, -ήρος, ό, = το επόμ., σε Ανθ.

ναέτης, -ου, ό, κάτοικος, σε Σιμων.· ως θηλ., σε Ανθ.

ναί, επίρρ., χρησιμ. σε ισχυρή κατάφαση, **I. 1.** *ναι*, αληθώς, Λατ. *nae*, σε Όμηρ., Αττ.: στον Όμηρ. κατά κανόνα ακολουθ. από *δή*. **2.** *ναί μά*, λέγεται σε όρκους, *ναι μα...*, *βεβαίως μα...*: *ναίμὰ τότε σκήπτρον*, σε Ομήρ. *Ιλ.*: το *μά* μερικές φορές παραλείπεται: *ναί τὰν κόραν*, σε Αριστοφ.: *ναί πρὸς θεῶν*, σε Ευρ. **II.** σε απαντήσεις χρησιμοποιείται μόνο του, *βεβαίως ναι*: *τουτ' έτήτυμον*. Απάντηση *ναί*, σε Αισχύλ.: *ναί, ναι*, σε Αριστοφ.

ναΐ, Δωρ. ποιητ. δοτ. του *ναῦς*.

Ναϊάκος, -ή, -όν, αυτός που ανήκει ή αρμόζει στις Ναϊάδες, σε Ανθ.

Ναϊάς, ή (νάω), *Ιων. Νηϊάς, -άδος*, η Ναϊάδα, νύμφη των ποταμών ή των πηγών (όπως η *Νηρηϊς* είναι νύμφη των θαλασσών), κυρίως στον πληθ.: *Ναιιάδες*, *Ιων. Νηϊάδες*, σε Ομήρ. *Οδ.*, Ευρ.: με την ίδια σημασία, επίσης, *Ιων.*

Νηϊς, -ίδος, ή, στον ενικ., σε Ομήρ. *Ιλ.*, Ευρ.

ναϊδιον[ιδ], **τό**, υποκορ. του *ναός*, σε Πολύβ.

ναίεσκον, *Ιων. παρατ. του ναίω*.

ναιετάω (ναίω), Επικ. *μτχ. ναιετάωσα*: *Ιων. παρατ. ναιετάασκον*. **I. 1.** λέγεται για πρόσ., κατοικώ, συχνά σε Όμηρ. και Ησίοδ. **2.** με αιτ. τόπου, κατοικώ σε κάποιον τόπο, ενοικώ, σε Όμηρ., Ησίοδ. **II.** λέγεται για τόπους, βρίσκομαι, κείμαι, σε Όμηρ.: *απ' όπου, υπάρχω, Ίθάκης έτι ναιεταούσης*, σε Ομήρ. *Ιλ.*

ναίοισα, Δωρ. αντί *ναίουσα*, θηλ. *μτχ. του ναίω*.

ναΐος, -α, -ον, Δωρ. αντί *νήϊος*.

ναίχι, επίρρ. αντί *ναί*, όπως το *ούχι* αντί *ού*, σε Σοφ.

ναίω (Α), **I. 1.** λέγεται για πρόσ., κατοικώ, διαμένω, σε Ομήρ. *Ιλ.*, Ησίοδ., Τραγ.: με αιτ. τόπου, κατοικώ σε, ενοικώ, *οΐκον, δῶμα, ἄλα*, κ.λπ., σε Όμηρ. κ.λπ. — Παθ., κατοικούμαι, σε Θεόκρ. **2.** λέγεται για τόπους, κείμαι, βρίσκομαι, σε Σοφ. **II.** *μτβ.*, στον Επικ. *αόρ. α' ένασσα ή νάσσα*, **1.** με αιτ. τόπου, παραχωρώ τόπο σε κάποιον για να κατοικήσει: *νάσσα πόλιν*, θα έπρεπε να του έχω δώσει μια πόλη για κατοικία του, σε Ομήρ. *Οδ.*: επίσης, *κάνω κάτι κατοικήσιμο, οικοδομώ, νηδὸν ένασσαν*, σε Όμηρ. *Ύμν.* — Παθ., βλ.

ένναιόμενος, **2.** με αιτ. *πρόσ.*, επιτρέπω σε κάποιον να κατοικήσει, τον

εγκαθιστώ, σε Πίνδ. — Παθ., Επικ. αόρ. α' *νάσθην*, εγκαθίσταμαι, διαμένω, σε Ομήρ. Ιλ.· ομοίως, Μέσ. αόρ. α', *νάσσατο ἄγχ' Ἐλικῶνος*, σε Ησίοδ.· παρακ. *νένασται*, σε Ανθ.

ναίω (B) = *νάω*, εκτείνομαι πέρα από τα όρια, είμαι πλήρης, σε Ομήρ. Οδ.

νάκη[ᾶ], ἦ, δέρμα καλυμμένο από μαλλί ή τρίχωμα, δέρμα προβάτου ή κατσίκας, προβιά σε Ομήρ. Οδ.

νάκος[ᾶ], τό, δέρμα, δορά, Λατ. *vellus*, σε Ηρόδ., Πίνδ. κ.λπ.

νακτός, -ή, -όν (νάσσω), συμπιεσμένος, στέρεος, συμπαγής, πυκνός.

νᾶμα, -ατος, τό (νάω), οτιδήποτε ρέει, τρεχούμενο νερό, ποταμός, ρεύμα νερού, ρυάκι, σε Τραγ., Πλάτ.

νᾶμερτής, νᾶμέρτεια, Δωρ. αντί *νημ-*.

νᾶν, Δωρ. αντί *ναῦν*, αιτ. του *ναῦς*.

νᾶνος, ὁ, νάνος, σε Αριστοφ.

νᾶνο-φυής, -ές (φυή), αυτός που έχει ανάστημα νάνου, σε Αριστοφ.

Ναξι-ουργής, -ές (*ἔργω), αυτός που είναι Ναξιακής κατασκευής, σε Αριστοφ.

Νάξος, ἦ, η Νάξος, ένα από τα νησιά των Κυκλάδων, σε Ομηρ. Ὑμν.· επίθ.

Νάξιος, -α, -ον, αυτός που προέρχεται ή αναφέρεται στη Νάξο· *οἱΝάξιοι*, οι Ναξιώτες, οι κάτοικοι της Νάξου ή οι καταγόμενοι απ' αυτήν, σε Ηρόδ.·

Ναξία ἄκονα, ακονόπετρα, ακόνι από τη Νάξο, Λατ. *cos Naxia*, σε Πίνδ.

νᾶο-πόλος, ὁ (πολέω), Ιων. **νηοπ-**, αυτός που επιβλέπει, που εποπτεύει ναό, σε Ησίοδ.

νᾶός, Ιων. **νήός**, Αττ. **νεός, ὁ (ναίω)**· **I.** κατοικία θεού, ιερό, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ. **II.** το εσώτατο μέρος ναού, ο σηκός, όπου ήταν τοποθετημένη η εικόνα, το άγαλμα του θεού, σε Ηρόδ., Ξεν.

νᾶο-φύλαξ[ῦ], -ᾶκος, ὁ (ναός), φύλακας ναού, Λατ. *aedituus*, σε Ευρ., Αριστ.

νᾶπαῖος, -α, -ον, αυτός που ανήκει σε δασώδη κοιλάδα, σε Σοφ., Ευρ.

νάπη[ᾶ], ἦ, δασώδης κοιλάδα ή φαράγγι, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.

νάπος, τό, μεταγεν. τύπος του *νάπη*, σε Σοφ., Ευρ., Ξεν.

νᾶπυ, τό = σινάπι, βλ. [βλέπειν](#), λέγεται για δριμύ και οργίλο βλέμμα, σε Αριστοφ.· πρβλ. [κάρδαμον](#).

ναρδο-λίπης, -ές (λίπος), αλειμμένος με λάδι από νάρδο, σε Ανθ.

νάρδος, ἦ, Λατ. *nardus*, το φυτό νάρδος ή ναρδόσταχυς, λάδι από νάρδο, σε Ανθ. (πιθ. ξένη λέξη).

ναρθηκο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που κρατά *νάρθηκα*, αυτός που κρατά ραβδί από νάρθηκα, *πολλοί τοι ναρθηκοφόροι, Βάκχοι δέ τε παῦροι*, δηλ. υπάρχουν πολλοί αξιωματούχοι, λίγοι όμως φωτισμένοι και ικανοί, λέγεται για τους αξιωματούχους που έχουν ψεύτικη φήμη, δόξα, σε Πλάτ.

νάρθηξ, -ηκος, ὁ, I. ψηλό καλαμώδες φυτό, Λατ. *ferula*, με κοίλο, νευρώδες και ανθεκτικό στέλεχος, μέσα στον οποίο μετέφερε ο Προμηθέας τη φωτιά από τον ουρανό στη γη, σε Ησίοδ. Τα στελέχη του χρησιμοποιούνταν σαν ράβδοι (*θύρσοι*) των πανηγυριστών του Διονύσου, σε Ευρ. (πρβλ. το προηγ.)· χρησιμοποιούνταν επίσης ως βέργες από τους δασκάλους στα σχολεία, σε Ξεν. **II.** μικρή θήκη για μύρα, σε Λουκ.

ναρκάω, μέλ. -ήσω, Επικ. αόρ. α' *νάρκησα*· γίνομαι άκαμπτος, καθίσταμαι δυσκίνητος ή ναρκώνομαι, Λατ. *torpere*, σε Ομήρ. Ιλ., Πλάτ.

νάρκη, ἦ, I. αναισθησία, απονέκρωση, παράλυση, Λατ. *torpor*, σε Αριστοφ.

II. πλατύ ψάρι που ναρκώνει όποιον το αγγίζει, της οικογένειας των Τορπεδινιδών, «ηλεκτρισμένο» ψάρι ή «μουδιάστρα», σε Πλάτ.

νάρκισσος, ὄ, σπανίως **ή**, το φυτό νάρκισσος, σε Ομηρ. Ὑμν., Σοφ. κ.λπ. (από το *ναρκάω*, εξαιτίας των ναρκωτικών ιδιοτήτων του).

ναῦς, ή, Δωρ. αντί *ναῦς*.

νάσθην, Επικ. αντί *ένάσθην*, Παθ. αόρ. α΄ του *ναίω*

A.

νασιώτας, -α, ὄ, Αιολ. και Δωρ. αντί *νησιώτης*.

νασμός, ὄ (νάω), ρεύμα νερού που κυλά, ρυάκι, σε Ευρ.

νάσσα, Επικ. αντί *ένασσα*, αόρ. α΄ του *ναίω*

A. Π. -*νάσσατο*, γ΄ ενικ. Μέσ. αορ. α΄.

ναῦσσα, Δωρ. αντί *νήσσα*, *νήττα*.

νάσσω, Αττ. **νάττω**· αόρ. α΄ *έναζα*· Παθ. παρακ. *νένασμαι* και *νέναγμαι*· συμπίεζω, συνθλίβω, πατώ με δύναμη, καταπατώ, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ.

ναστός, -ή, -όν, συμπιεσμένος· *ναστός* (ενν. *πλακοῦς*), **ὄ**, καλοζυμωμένος πλακούντας, γλύκισμα, τυρόπιτα, σε Αριστοφ.

ναυᾶγέω, Ιων. **ναυηγ-**, μέλ. -*ήσω*, παθαίνω ναυάγιο, ναυαγώ, σε Ηρόδ., Ξεν. κ.λπ.· μεταφ., λέγεται για ἄρματα, συντριβομαι, σε Δημ.

ναυᾶγία, ή, Ιων. **ναυηγία**, ναυάγιο, σε Ηρόδ., Ευρ.

ναυᾶγιον[ᾱ], τό, Ιων. **ναυήγιον, I**. απομεινάρι, λείψανο ναυαγισμένου πλοίου, σε Ηρόδ., Αισχύλ., Θουκ.· μεταφ., *ναυᾶγια ἵππικά*, συντριμμία ἄρματος που ανατράπηκε, σε Σοφ. **II**. αντί *ναυαγία, ή*, σε Στράβ.

ναυ-ᾶγός, -όν, Ιων. **ναυ-ηγός** (*ἔ-αγα*, παρακ. του *ἄγνυμι*)· **1**. αυτός που ναυάγησε, που ξεβράστηκε στην παραλία, Λατ. *naufragus*, σε Ηρόδ., Ευρ.· *ναυαγούς ἀναιρείσθαι*, περισυλλέγω θύματα ναυαγίου, σε Ξεν.· *ναυαγός τάφος*, τάφος ναυαγών, δηλ. η θάλασσα, σε Ανθ. **2**. Ενεργ., αυτός που προκαλεί ναυάγιο, *ἄνεμοι*, στον ιδ.

ναυαρχέω, μέλ. -*ήσω*, διοικώ στόλο, σε Ηρόδ., Ξεν.

ναυαρχία, ή, διοίκηση στόλου, αξίωμα *ναυάρχου*, σε Θουκ.· η χρονική περίοδος του αξιώματος του ναυάρχου, σε Ξεν.

ναυαρχίς, -ίδος, ή, πλοίο *ναυάρχου*, σε Πολύβ.

ναύ-αρχος, ὄ, διοικητής στόλου, ναύαρχος, σε Ηρόδ., Αισχύλ., Σοφ.· ιδίως ο Σπαρτιάτης ναύαρχος, διότι οι Αθηναίοι ναύαρχοι διατηρούσαν το όνομα *στρατηγοί*, σε Θουκ., Ξεν. κ.λπ.

ναυ-βάτης[ᾱ], -ου, ὄ (βαίνω)· **I**. επιβάτης πλοίου, ναυτικός, σε Ηρόδ., Αισχύλ., Σοφ. κ.λπ. **II**. ως επίθ., *ναυβάτης στρατός*, σε Αισχύλ.· *ναυβάτης στόλος*, σε Σοφ. κ.λπ.

ναύ-δετον, τό (δέω), παλαμάρι, караβόσκοινο, σε Ευρ.

ναυηγός, ναυηγέω, ναυηγία κ.λπ., Ιων. αντί *ναυαγ-*.

ναυκληρέω, μέλ. -*ήσω*, **1**. είμαι ιδιοκτήτης πλοίου, σε Αριστοφ., Ξεν. **2**. μεταφ., *ναυκληρέω πόλιν*, διοικώ, κυβερνώ πόλη, σε Αισχύλ., Σοφ.

ναυκληρία, ή, I. 1. ναυτικός βίος, ιδιοκτησία, κατοχή πλοίου, σε Αριστ. **2**. ποιητ., ταξίδι θαλασσίνο, πλους, σε Ευρ.· περιπέτεια, επιχείρηση, στον ιδ. **II**. πλοίο, στον ιδ.

ναυκλήριον, τό, I. πλοίο που έχει στην ιδιοκτησία του ο ναύκληρος, σε Δημ.

II. = *ναύσταθμος*, σε Ευρ.

ναύ-κληρος, ὄ, 1. αυτός που έχει πλοίο στην ιδιοκτησία του, πλοιοκτήτης, κύριος πλοίου, σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **2**. ως επίθ., *ναύκληρος χείρ*, το χέρι του κυβερνήτη, λέγεται για ηνίοχο (πρβλ. [ηνίοχος](#) I. 3), σε Ευρ.

ναύ-κρᾶρος, ὄ, στην Αθήνα, μία από τις διακρίσεις των πολιτών, θεσπισμένη πριν από την εποχή του Σόλωνα για οικονομικούς σκοπούς. Υπήρχαν 4 σε κάθε *φρατρία*, 12 σε κάθε μία *φυλή* από τις 4 που υπήρχαν, στο σύνολό τους

48, που αργότερα αυξήθηκε σε 50. Προφανώς πρόκειται για παλαιότερο τύπο του *ναύκληρος*: ετυμολογική σύνδεση με τη λέξη *ναῦς* = πλοίο, δεν έχει εξηγηθεί.

ναυκράτω, μέλ. *-ήσω*, είμαι κυρίαρχος των θαλασσών, είμαι θαλασσοκράτορας, σε Θουκ. — Παθ., θαλασσοκρατούμαι, φαίνομαι υποδεέστερος στη θάλασσα, ηττώμαι σε ναυμαχία, σε Ξεν.

ναυ-κράτης[ἄ], **-ου, ὁ, ἡ (κρατέω)**, θαλασσοκράτορας ή θαλασσοκράτειρα, σε Ηρόδ.

Ναύκρατις, -ιος ή -εως, ἡ, η πόλη Ναύκρατις της Αιγύπτου, σε Ηρόδ.

ναυ-κράτωρ[ἄ], **-ορος, ὁ, ἡ, I.** = *ναυκράτης*, σε Ηρόδ., Θουκ. **II.** κύριος, κάτοχος πλοίου, σε Σοφ.

ναῦλος, ὁ και ναῦλον, τό (ναῦς)· **I.** χρήματα που δίνονται για τη μεταφορά με πλοίο, τα ναύλα. **II.** φορτίο πλοίων, σε Ξεν., εμπόρευμα που μεταφέρει το πλοίο, σε Δημ.

ναυλοχέω, μέλ. *-ήσω*, **1.** παραμένω σε λιμάνι ή θαλάσσιο κόλπο, κυρίως παραμονεύω εκεί για να εφορμήσω στα διερχόμενα πλοία, σε Ηρόδ., Ευρ. **2.** με αιτ., παραμονεύω, ενεδρεύω, παραφυλάω κάποιον, σε Θουκ.

ναύ-λογος, -ον, τόπος που παρέχει ασφαλές αγκυροβόλιο, λέγεται για λιμάνι, σε Ομήρ. Οδ., Σοφ.· *ὧ ναύλοχα και πετραῖα θερμὰ λουτρά*, εσείς που ξεπηδήσατε από το λιμάνι, μέσα από τους βράχους (μερικοί θεωρούσαν το *ναύλοχα* ως ουσ.), σε Σοφ.

ναυμάχew (ναύμαχος), μέλ. *-ήσω*, **1.** μάχομαι με πλοίο στη θάλασσα, εμπλέκομαι σε ναυμαχία, σε Ηρόδ., Ξεν.· *ναυμαχέω τήνπερὶ τῶν κρεῶν*, μάχομαι για τις σορούς των νεκρών της ναυμαχίας (δηλ. των Αργινουσών), σε Αριστοφ. **2.** μεταφ., μάχομαι, πολεμώ κάτι· *κακοῖς*, στον ίδ.

ναυμάχησειw, εφετικό του *ναυμαχέw*, επιθυμώ να δώσω μάχη στη θάλασσα, σε Θουκ.

ναυμάχητέον, ρημ. επίθ., αυτό για το οποίο πρέπει να δοθεί μάχη στη θάλασσα, σε Αριστ.

ναυ-μάχια, ἡ, Ιων. **-ίη**, μάχη στη θάλασσα, ναυμαχία, σε Ηρόδ., Θουκ. κ.λπ.

ναύ-μάχος, -ον (μάχομαι)· **I.** αυτός που ανήκει ή αρμόζει σε ναυμαχία· *ζυστὰ ναύμαχα*, κοντάρια που χρησίμευαν κατά την έφοδο σε εχθρικό πλοίο ή κατά τη διάρκεια ναυμαχίας, σε Ομήρ. Ιλ.· *δόρατα*, σε Ηρόδ. **II.** παροξ., *ναυμάχος*, Ενεργ., αυτός που μάχεται στη θάλασσα, αυτός που ναυμαχεί, σε Ανθ.

Ναύ-πακτος, ἡ (ναῦς, πήγνυμι), πόλη στη βόρεια ακτή του Κορινθιακού κόλπου, σε Θουκ.

ναυπηγέw (ναυπηγός), μέλ. *-ήσω*, κατασκευάζw πλοία, σε Αριστοφ., Πλάτ. — Μέσ., *ναῦς ναυπηγέεσθαι*, κατασκευάζw πλοία για τον εαυτό μου, αναθέτω την κατασκευή τους σε άλλον προς όφελός μου, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., λέγεται για πλοία, κατασκευάζομαι, ναυπηγούμαι, σε Θουκ., Ξεν.

ναυπηγήσῖμος, -ον και -η, -ον, χρήσιμος στην κατασκευή πλοίου, λέγεται για ξύλο ή δέντρο κατάλληλο για ναυπηγία, σε Ηρόδ., Θουκ.

ναυπηγία, ἡ, Ιων. **-ίη**, κατασκευή πλοίου, σε Ηρόδ., Θουκ.

ναυπηγικός, -ή, -όν, ικανός, έμπειρος στην κατασκευή πλοίων, σε Λουκ.· *ή ναυπηγική* (ενν. τέχνη), τέχνη και τεχνική κατασκευής πλοίων, σε Αριστ.

ναυπήγιον, τό, εργαστήριο ναυπηγού, ναυπηγείο, σε Αριστοφ.

ναυ-πηγός, ὁ (πήγνυμι), κατασκευαστής πλοίων, ναυπηγός, σε Θουκ., Πλάτ.

Ναυπλία, ἡ, η πόλη Ναυπλία στην Αργολίδα, το Ναύπλιο, σε Ηρόδ. κ.λπ.

Ναυπλιεύς, -έως, ὁ, κάτοικος του Ναυπλίου, σε Στράβ.· επίθ., **Ναύπλιος ή -ίειος, -α, -ον**, σε Ευρ.

ναύ-πορος, -ον, I. λέγεται για χώρα, αυτή απ' όπου συχνά διέρχονται πλοία, σε Αισχύλ. **II.** παροξ., *ναυπόρος, -ον* = *ναυσιπόρος* II. 2. αυτός που κάνει το πλοίο να κινείται, λέγεται για κουπιά, σε Ευρ.

ναῦς, ἡ (βλ. κατωτ.), πλοίο, σε Όμηρ. κ.λπ.· *ἐν νήεσσι ἢ ἐν νηυσίν*, στα πλοία, δηλ. στο στρατόπεδο που σχηματίζεται από τα αραγμένα στην παραλία πλοία, σε Ομήρ. Ιλ.· *νήες μακραί*, Λατ. *naves longae*, πολεμικά πλοία, τα οποία κατασκευάζονταν μακρόστενα στο σχήμα ώστε να αναπτύσσουν γρήγορα ταχύτητα, ενώ τα εμπορικά σκάφη (*νήεστρογγύλαι, γαῦλοι, ὀλκάδες*) ήταν κατασκευασμένα στρογγυλά, σε Ηρόδ. κ.λπ.· Αττ. κλίση: **ναῦς**, *νεώς, νηί, ναῦν*, γεν. και δοτ. *δυϊκ. νεοῖν*, πληθ. *νήες, νεῶν, ναυσί, ναῦς*· Επικ. κλίση: **νηῦς**, *νηός, νηί, νῆα*, πληθ. *νήες, νηῶν, νηυσί ἢ νήεσσι, νῆας*, με μία ιδιαίτερη Επικ. γεν. και δοτ. πληθ. *ναῦφι, -φιν*· στη μεταγεν. Επικ., ονομ. *νηῦς*· Ιων. κλίση: **νηῦς**, *νεός, νηί, νέα*, πληθ. *νέες, νεῶν, νηυσί, νέας*· Δωρ. κλίση: **ναῦς**, *ναός, ναῖ, ναῦν*, πληθ. *ναές, ναῶν, ναυσί (ποιητ. νάεσσι), ναάς*· Τραγ. κλίση: **ναῦς**, *ναός ἢ νεώς, ναῖ, ναῦν*, πληθ. *ναές, ναῶν ἢ νεῶν, ναυσί, ναῦς*.

ναυσθλόω, μέλ. *-ώσω*, συντετμ. αντί *ναυστολέω*, μεταφέρω διά θαλάσσης, σε Ευρ. — Μέσ., μεταφέρομαι μέσα από τη θάλασσα, στον ίδ. — Παθ., πορεύομαι διά θαλάσσης, στον ίδ.

ναυσι-κλειτός, -ή, -όν, ξακουστός, περίφημος για τα πλοία του, σε Ομήρ. Οδ.

ναυσι-κλύτός, -όν = το προηγ., επίθ. για τους Φαίακες, σε Ομήρ. Οδ.

ναυσί-πέρᾶτος, Ιων. **νηυσι-πέρητος**, *-ον* = *ναυσίπορος*, πλωτός ἢ (πιθ.) διαβατός μέσω στενού περάσματος, σε Ηρόδ.

ναυσί-πομπος[ῖ], *-ον*, Ενεργ., αυτός που κινεί το πλοίο, σε Ευρ.

ναυσί-πορος[ῖ], *-ον, I.* αυτός τον οποίο μπορεί να περάσει κάποιος με πλοίο, πλωτός, λέγεται για ποταμό, σε Ξεν. **II. 1.** παροξ. *ναυσιπόρος, -ον*, Ενεργ., αυτός που διέρχεται με πλοίο, ποντοπόρος, ναυτιλλόμενος, σε Ευρ. **2.** αυτός που προκαλεί την κίνηση πλοίου, λέγεται για τα κουπιά, στον ίδ.

ναυσί-στονος, -ον, άξιος θρήνου για την απώλεια πλοίων, *ναυσίστονος ὕβρις*, σε Πίνδ.

ναυσί-φόρητος, -ον, αυτός που μεταφέρεται με πλοίο, αυτός που πλέει, σε Πίνδ.

ναύ-σταθμον, τό (σταθμός), λιμάνι, αγκυροβόλι, όρμος, σταθμός πλοίων, αραξοβόλι, Λατ. *statio navium*, σε Ευρ., Θουκ.

ναύ-σταθμος, ό, = το προηγ., σε Πλούτ.

ναυστολέω (ναύστολος), μέλ. *-ήσω*· **I. 1.** μτβ., μεταφέρω, κομίζω μέσω θαλάσσης, σε Ευρ. — Παθ., με Μέσ. μέλ. *-ήσομαι*, πορεύομαι διά θαλάσσης, στον ίδ. **2.** οδηγώ, κυβερνώ πλοίο, σε Αισχύλ., Ευρ.· μεταφ., *τῶ πτέρυγε ποῖ ναυστολεῖς;*, προς τα πού στρέφεις τα φτερά σου;, σε Αριστοφ. **II. 1.** αμτβ. όπως το Παθ., πορεύομαι επιβαίνοντας σε πλοίο, πλέω, σε Σοφ., Ευρ. **2.** γενικά, με αιτ. του τόπου, ταξιδεύω σε..., σε Ευρ.

ναυστόλημα, -ατος, τό, οτιδήποτε μεταφέρεται με πλοίο· στον πληθ., = *ναυστολία*· *πόντου ναυστολήμαθ'*, σε Ευρ.

ναυστολία, ἡ, πορεία διά θαλάσσης, ναυτική επιχείρηση, εκστρατεία, σε Ευρ.

ναύ-στολος, -ον (στέλλω), αυτός που διασχίζει το νερό, που μεταφέρεται διά θαλάσσης, που πλέει, σε Αισχύλ.

ναύτης, -ου, ό (ναῦς), Λατ. *nauta, I.* ναύτης, ναυτικός, σε Όμηρ., Ησίοδ.

κ.λπ.· ως επίθ., *ναύτης ὄμιλος*, σε Ευρ. **II.** σύντροφος ἢ συνταξιδιώτης στη θάλασσα· *ναύτην ἄγειν τινά*, σε Σοφ.

ναυτία, ἡ (ναῦς), ζάλη που προκαλεί το ταξίδι στη θάλασσα, αίσθημα ναυτίας, αναγούλα, αηδία, Λατ. *nausea*, σε Σιμων.

ναυτιάω, μόνο στον ενεστ. και παρατ., αισθάνομαι αναγούλα, υποφέρω από τη ζαλάδα του θαλασσινού ταξιδιού ή από ναυτία, σε Αριστοφ., Πλάτ.

ναυτικός, -ή, -όν (ναύτης), I. 1. αυτός που πλέει στη θάλασσα, ναυτικός· *ὁ ναυτικός στρατός*, αντίθ. προς το *ὁ πεζός*, σε Ηρόδ.· *ναυτικός λεώς*, σε Αισχύλ.· *στόλος*, σε Σοφ.· *ναυτικά ἐρείπια*, απομεινάρια πλοίων, σε Αισχύλ.· *ναυτική ἀναρχία*, ανταρσία ναυτικού πληρώματος, σε Ευρ.· *τὸ ναυτικόν*, ναυτικό στρατιωτικό σώμα, στόλος, σε Ηρόδ., Αριστοφ. κ.λπ. **2.** λέγεται για πρόσ., προικισμένος, έμπειρος στη ναυσιπλοία, ικανός ναυτικός· *ναυτικοὶ ἐγένοντο*, αναδείχθηκαν σε ναυτική δύναμη, έγιναν ναυτικό κράτος, σε Θουκ. **3.** *ἡ ναυτική* (ενν. τέχνη), εμπειρία στη ναυσιπλοία, ικανότητα στη ναυτιλία, σε Ηρόδ.· ομοίως, *τὰ ναυτικά*, σε Πλάτ.· αλλά, *τὰ ναυτικά*, ναυτικά θέματα, ναυτικές υποθέσεις, ναυτική ισχύς, σε Θουκ., Ξεν. **II.** στην Αθήνα, *τὸ ναυτικόν* ως τεχνικός όρος σήμαινε χρηματικό ποσό που ήταν αντικείμενο δανεισμού, με όρο την υποθήκευση του πλοίου, σε Ξεν. κ.λπ.

ναυτιλία, ή, Iων. -ίη, I. 1. ναυσιπλοία, ναυτιλιακή ικανότητα, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ. **2.** θαλασσινό ταξίδι, σε Πίνδ., Ηρόδ. **II.** λέγεται για πλοίο, *πολύσκαλμος ναυτιλία*, σε Ανθ.

ναυτίλλομαι, αποθ., μόνο στον ενεστ. και παρατ., πλέω, πορεύομαι διά θαλάσσης, σε Ηρόδ.· *σπανίως απαντά στην Αττ.*

ναυτίλος[ι], ὁ, (ποιητ. αντί ναύτης), I. 1. ναύτης, ναυτικός, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ. **2.** ως επίθ., *ναυτίλος, -ον*, λέγεται για πλοίο, *ναυτίλων σελημάτων*, σε Αισχύλ. **II.** ο *ναυτίλος*, οστρακόδερμο εφοδιασμένο με μια μεμβράνη που λειτουργεί σαν ιστίο και το εξυπηρετεί στην πλεύση του, σε Αριστ.

ναυτολογέω, επανδρώνω πλοίο· μεταφ., σε Ανθ.

ναυτο-λόγος, -ον, αυτός που επιλέγει ναύτες ως πλήρωμα πλοίου, σε Στράβ.

ναύφαρκτος, βλ. [ναύφρακτος](#).

ναυφορία, ή, ναυάγιο, απώλεια πλοίων, σε Ανθ.

ναύ-φθορος, -ον (φθείρω), ναυαγισμένος· *ναύφθορος στολή, πέπλοι*, ενδύματα ναυαγών, σε Ευρ.

ναῦφι, -iv, Επικ. γεν. και δοτ. πληθ. του *ναῦς*.

ναύ-φρακτος (φράσσω), Αττ. **ναύ-φαρκτος, -ον**, αυτός που βρίσκεται περιφραγμένος από πλοία, σε Αισχύλ., Ευρ.· *στρατός*, σε Αριστοφ.· *ναύφρακτον βλέπειν*, μοιάζω με πολεμικό πλοίο, στον ίδ.

νάω, πιθανόν μόνο σε ενεστ. και παρατ., ρέω, κυλώ, σε Όμηρ.

νέα, Iων. αιτ. του ναῦς.

νεάγγελτος, -ον (ἀγγέλλω), αυτός που έχει πρόσφατα αναγγελθεί, σε Αισχύλ.

νεάζω (νέος), μόνο στον ενεστ.· **1.** αμτβ., είμαι νέος ή καινούριος, σε Αισχύλ.· *τὸ νεάζον*, η νεότητα, σε Σοφ.· *νεάζων*, αυτός που σκέφτεται ή ενεργεί όπως ένας νεαρός, σε Ευρ. **2.** είμαι ο νεότερος μεταξύ δύο· *ὁ μὲν νεάζων*, σε Σοφ. **3.** γίνομαι ξανά νέος, σε Ανθ.

νε-αίρετος, -ον, αυτός που έχει πρόσφατα συλληφθεί, που έχει κυριευθεί, σε Αισχύλ.

νε-ἀκόνητος, -ον (ἀκονάω), αυτός που έχει ακονιστεί πρόσφατα, σε Σοφ.

νεᾶλής, -ές 1. = νέος, νεαρός, ακμαίος, ζωνηρός, σε Ξεν., Πλάτ. **2.** λέγεται για ψάρι, φρέσκος, σε Δημ.

νε-άλωτος[ᾶ], -ον, αυτός που έχει κυριευθεί πρόσφατα, σε Ηρόδ.

νε-ανθής, -ές (ἄνθος), αυτός που άνθησε πρόσφατα, σε Ανθ.

νε-ᾶνίας, ὁ (νέος), -ου, Επικ. και Iων. **νεηνίης, -εω· I. 1.** νέος ως προς την ηλικία, νεαρός, πάντοτε μαζί με το *ἀνήρ*, σε Ομήρ. Οδ.· ομοίως, *παῖς νεηνίης*, σε Ηρόδ.· αλλά μόνο στην Αττ., όπως το *νεανίσκος*, σε Σοφ., Ευρ. κ.λπ. **2.**

νεανικός ως προς το χαρακτήρα, δηλ. με θετική σημασία, ορμητικός, γενναίος, δραστήριος, σε Ευρ., Αριστοφ. κ.λπ. ή με αρνητική σημασία, θερμοκέφαλος, αυθάδης, ισχυρογνώμων, σε Ευρ., Δημ. **II.** λέγεται για πράγματα, πρόσφατος, καινούριος, νωπός, σε Ευρ.

νεανίεσμα, -ατος, τό, νεανική, δηλ. τολμηρή ή (με αρνητική σημασία) απερίσκεπτη ενέργεια ή απερίσκεπτος λόγος, σε Πλάτ. κ.λπ.

νεανιεύομαι (νεανίας), αποθ., με Μέσ. μέλ. *-εύσομαι*· αόρ. *ἀ' ἐνεανιευσάμην*· Παθ. παρακ. *νεεανιεύμαι* — Παθ., ενεργώ όπως ένας θερμοκέφαλος νεαρός, ενεργώ απερίσκεπτα, φιλονικώ, καυχιέμαι, *νεανιεύομαι ἐν τοῖς λόγοις*, σε Πλάτ.· *τοιούτον νεανιεύομαι*, δίνω τέτοιες νεανικές, δηλ. απερίσκεπτες υποσχέσεις, σε Δημ.· με απαρ., ριγοκινδυνεύω με νεανικό θάρρος, επιχειρώ με νεανικό πνεύμα, σε Πλούτ. — Παθ., *ἐφ' ἅπασι τοῖς ἑαυτῶ νεεανιευμένοις*, σε όλες τις νεανικές, απερίσκεπτες ενέργειές του, σε Δημ.

νεανικός, -ή, -όν (νεανίας)· I. 1. νεαρός, ακμαίος, ενεργητικός, ζωηρός, σε Αριστοφ.· *νεανικὸν κρέας*, μεγάλη και εξαιρετική μερίδα κρέατος, στον ιδ. **2.** αυτός που διαθέτει υψηλό φρόνημα, ορμητικός, θαρραλέος, γενναίος, ζωηρός· *τὸ νεανικώτατον*, η πιο τολμηρή, η πιο θαρραλέα πράξη, στον ιδ.· ομοίως, *νεανικοὶ καὶ μεγαλοπρεπεῖς τὰς διανοίας*, σε Πλάτ.· *μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα*, σε Δημ. **3.** με αρνητική σημασία, ισχυρογνώμων, αυθάδης, αλαζόνας, σε Πλάτ. **4.** λέγεται για πράγμ., σφοδρός, ισχυρός, σε Ευρ., Αριστ. **II. 1.** επίρρ. *νεανικῶς*, με ζωηρότητα, σε Αριστοφ. **2.** βίαια, ορμητικά, ισχυρά· *τύπτειν, τωθάζειν*, στον ιδ.

νεανίς, ἡ, Επικ. και Ιων. **νεήνις, -ῖδος,** αιτ. *-ῖδα* και *-ιν*· **I.** νεαρή γυναίκα, κορίτσι, παρθένα, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ.· λέγεται και για νέα παντρεμένη γυναίκα, σε Ευρ. **II. 1.** ως επίθ., νεαρή, νεανική, στον ιδ. **2.** πρόσφατη, καινούρια, νέα, σε Ανθ.

νεανισκεύομαι, αποθ., βρίσκομαι στη νεότητά μου, σε Ξεν.

νεανίσκος, ὁ (νέος), Ιων. **νεην-**, νεαρός σε ηλικία, σε Ηρόδ., Αττ.

νε-ἄοιδός, -όν, αυτός που τραγουδάει με νεανική φωνή, σε Ανθ.

νεά-πόλις[ᾱ], -εως, ἡ, νέα πόλη, κύριο όνομα διαφόρων πόλεων (όπως η αγγλική Newtown), ιδίως, Νεάπολη, Νάπολη.

νεᾶρός, -ά, -όν, ποιητ. αντί νέος· **I. 1.** νέος σε ηλικία, νεαρός, σε Ομήρ. Ιλ., Τραγ.· *νεαροί*, νεολαίοι, σε Αισχύλ.· *τὸ νεαρόν*, νεανικό φρόνημα, νεανική διάθεση, σε Ξεν. **2.** λέγεται για πράγμ., καινούριος, νωπός· *νεαράεξευρεῖν*, σε Πίνδ.· *νεαρός μυελός*, σε Αισχύλ. **3.** λέγεται για γεγονότα, νέος, πρόσφατος, σε Σοφ. **II.** επίρρ. *νεαρῶς*, νεανικά, πρόωρα, σε Λουκ.

νέας, Ιων. αιτ. πληθ. του *ναῦς*.

νεάτη[ᾱ] (ενν. χορδή), ἡ, η κατώτατη από τις τρεις χορδές που απάρτιζαν την αρχαιότατη μουσική κλίμακα (οι άλλες δύο ήταν *ἡ μέση* και *ἡ ὑπάτη*), αλλά η ανώτατη (ως προς τον τόνο της φωνής ή του ήχου) κατά τους νεότερους, σε Πλάτ.

νεᾶτος, Επικ. και Ιων. **νεῖᾶτος, -η, -ον,** ποιητ. υπερθ. του νέος, όπως το *μέσατος* του μέσος· **I.** έσχάτος, τελευταίος, κατώτατος, σε Όμηρ.· *ὑπαὶ πόδα νεῖατον Ἰδης*, στη χαμηλότερη κατωφέρεια της Ἰδης, σε Ομήρ. Ιλ.· με γεν., *πόλις νεάτη Πύλου*, η τελευταία πόλη στα σύνορα της Πύλου, στο ιδ. **II.** λέγεται για χρόνο, ύστατος, τελευταίος, σε Σοφ.· *τίς ἄρα νεάτος λήξει;* δηλ., *ὥστε νεάτος γενέσθαι*, στον ιδ.· *νεάτον* ως επίρρ., για τελευταία φορά, σε Ευρ.

νεᾶτός, ὁ, όργωμα χέρσας και ακαλλιέργητης γης, σε Ξεν.

νεάω (νειός), μέλ. *-άσω*, οργώνω καινούριο, ακαλλιέργητο ως τώρα, χωράφι· λέγεται για χέρσα γη, Λατ. *agros novare*, σε Αριστοφ. — Παθ., *νεωμένη* (ενν.

γη), γη που έχει οργωθεί εκ νέου, αφού για κάμποσο χρονικό διάστημα παρέμενε ακαλλιέργητη, Λατ. novale, σε Ησίοδ.

νεβρῖος, -ον (νεβρός), αυτός που ανήκει σε νεογέννητο ελαφάκι (νεβρόν), σε Ανθ.

νεβριδό-πεπλος, -ον, αυτός που φέρει ως ένδυμα δέρμα νεαρού ελαφιού, σε **νεβρίζω**, μέλ. -ίσω, φορά ένδυμα από δέρμα νεογέννητου ελαφιού στη γιορτή του Βάκχου, ή ως μτβ., ντύνω με δέρματα νεογέννητων ελαφιών, σε Δημ.

νεβρίς, -ίδος, ή, δέρμα νεογέννητου ελαφιού, ιδίως ως ένδυμα του Βάκχου και των ακολούθων του βακχευόντων, σε Ευρ.

νεβρός, ό και ή, νεογνό ελαφιού, νεογέννητο ελαφάκι, σε Όμηρ. κ.λπ.· *πέδιλα νεβρών*, υποδήματα από δέρμα νεογέννητου ελαφιού, σε Ηρόδ.

νεβρ-ώδης, -ες (εΐδος), αυτός που έχει την όψη νεαρού ελαφιού· λέγεται για τον Βάκχο, σε Ανθ.

νέες, Ιων. ονομ. πληθ. του ναῦς· Επικ. δοτ. *νέεσσι*.

νέηαι, Επικ. αντί *νέη*, β' ενικ. του *νέομαι*.

νεη-γενής, -ές (γίγνομαι)· Ιων. αντί *νεᾶγενής*, ο γεννημένος πρόσφατα, νεογέννητος, αρτιγέννητος, σε Ομήρ. Οδ.

νεη-θαλής, -ές = νεοθαλής, αυτός που έχει πρόσφατα ανθήσει, νεαρός, σε Ευρ.

νεηκής, -ές (ἀκή), αυτός που έχει πρόσφατα ακονιστεί ή τροχιστεί ώστε να γίνει οξύτερος, σε Ομήρ. Ιλ.

νε-ηκονής, -ές (ἀκόνη), = *νεηκής*, σε Σοφ.

νε-ήλᾶτος, -ον (νέος, ἐλαύνω III), αυτός που έχει ζυμωθεί πρόσφατα· *νεήλατα, τά*, φρεσκοζυμωμένες πίτες, σε Δημ.

νέ-ηλῦς, -ῦδος, ό, ή (ήλυθον, αόρ. β' του ἔρχομαι), αυτός που έχει έλθει πρόσφατα, νεοφερμένος, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ.

νεηνίης, νεηνίς, νεηνίσκος, Ιων. αντί *νεᾶν-*.

νεή-τομος, -ον (τέμνω), αυτός που ευνουχίστηκε όταν ήταν νέος, σε Ανθ.

νεή-φᾶτος, -ον, ποιητ. λέξη αντί *νεόφατος*, αυτός που εκφωνήθηκε πρόσφατα, σε Ομηρ. Ύμν.

νεΐαι, Επικ. αντί *νέη*, β' ενικ. του *νέομαι*.

νεΐαιρᾶ, ή, Επικ. -ρη, ανώμ. θηλ. συγκρ. (πρβλ. [πρέσβειρα](#)) του *νέος*, όπως τα *νέατος, νεΐατος* στον υπερθ.· *νεΐαιρη δ' έν γαστρί*, στο χαμηλότερο μέρος της κοιλιάς, σε Ομήρ. Ιλ.

νεΐᾶτος, -η, -ον, Επικ. και Ιων. αντί *νέατος*.

νεικείω, Ιων. αντί *νεϊκέω*, βλ. αυτ.

νεικεστήρ, -ἦρος, ό, αυτός που καυγαδίζει με κάποιον άλλο, φιλόνικος, κακολόγος, φιλοκατήγορος άνθρωπος· με γεν., αυτός που κατηγορεί κάποιον, σε Ησίοδ.

νεικέω (νεϊκος), μέλ. -έσω, αόρ. α' *ένείκεσα*, Επικ. *νεΐκεσα* και *νεΐκεσσα*· Επικ. και Ιων. τύποι· ενεστ. *νεικείω*, γ' ενικ. υποτ. *νεικείησι*, παρατ. *νεΐκειον*, Ιων. *νεικείεσκον*· **I.** φιλονικώ ή καυγαδίζω με κάποιον· με δοτ., σε Ομήρ. Ιλ.· αμτβ., σε Όμηρ.· μτχ. *νεϊκέων*, πεισματώδης, ισχυρογνώμων, σε Ηρόδ. **II.** μτβ., κακολογώ, λοιδορώ, κατηγορώ, υβρίζω, με αιτ. προσ., σε Όμηρ.

νεΐκη, ή, = *νεϊκος*, σε Αισχύλ.

νεϊκος, τό, I. 1. φιλονικία, καυγάς, έριδα, λογομαχία, σε Όμηρ., Ηρόδ. κ.λπ. **2.** λογομαχία, ύβρη, λοιδορία, ονειδισμός, κακολογία, σε Ομήρ. Ιλ., Ηρόδ. **3.** λογομαχία, φιλονικία κατά τη δίκη, «δικαστικός αγώνας λόγων» (ανταλλαγή επιχειρημάτων ενώπιον ενός δικαστή), σε Ομήρ. Οδ. **4.** μάχη, συμπλοκή, σε Όμηρ.· *νεϊκος φυλόπιδος*, σε Ομήρ. Οδ.· λέγεται για διχόνοιες ανάμεσα σε

ολόκληρα έθνη· *νεϊκος* πρὸς *Καρχηδονίους*, σε Ηρόδ. **II.** η αιτία της έριδας, το ζήτημα που προκαλεί τη φιλονικία, σε Σοφ. **III.** κατά τη φιλοσοφία του Εμπεδοκλή, το *νεϊκος* και η *φιλία* ήταν οι δημιουργικές δυνάμεις του κόσμου. **Νειλαιεύς, ό** και **Νειλαῖος, -α, -ον**, αυτός που προέρχεται από τον Νείλο, σε Ανθ.

Νειλο-γενής, -ές (γίγνομαι), αυτός που έχει γεννηθεί στον Νείλο, σε Ανθ.

Νειλο-μέτριον, τό, το Νειλομέτριο, λίθινο πηγάδι, κατασκευασμένο στην όχθη του Νείλου με μια ράβδο που είχε σημειωμένους τους βαθμούς της στάθμης των υδάτων, για να δείχνει την άνοδο και την υποχώρηση των υδάτων του Νείλου, σε Στράβ.

Νειλό-ρϋτος, -ον (ρέω), αυτός που αρδεύεται από τον Νείλο, σε Ανθ.

Νείλος, ό, ο ποταμός Νείλος, πρώτη φορά αναφέρεται στον Ησίοδ.· στον Όμηρ. ο ποταμός ονομάζεται ως *Αἴγυπτος*.

Νειλωίς, -ῖδος, ή, αυτή που βρίσκεται πάνω στον Νείλο ή κοντά στον Νείλο, σε Ανθ.

Νειλῶος, -α, -ον, = *Νειλαῖος*, σε Λουκ.

Νειλώτης, -ου, ό, αυτός που βρίσκεται μέσα ή πάνω στον Νείλο· θηλ.

Νειλῶτις χθών, η γη του Νείλου, σε Αισχύλ.

νεῖμεν, Ιων. αντί *ένειμεν*, γ' ενικ. αορ. α' του *νέμω*.

νειόθεν (νέος), Ιων. αντί *νεόθεν*, επίρρ., από το βάθος, από τον πυθμένα, εκ βαθέων· *νειόθεν έκ κραδίης άνεστενάχιζε*, αναστέναζε από το βάθος της καρδιάς του, σε Ομήρ. Ιλ.

νειόθι, (νέος), Ιων. αντί *νεόθι*, επίρρ., στο βάθος, κατά βάθος· *δάκε νειόθι θυμόν*, τον κέντρισε στο βάθος της καρδιάς του, σε Ησίοδ.· με γεν., *νειόθι λίμνης*, σε Ομήρ. Ιλ.

νειο-κόρος, ό, ή, Ιων. αντί *νεωκόρος*, σε Ανθ.

νειο-ποιέω, μέλ. *-ήσω*, βγάζω, ξεριζώνω από χωράφι σοδειά από πράσινα λαχανικά, με την καλλιέργεια των οποίων η γη ανανεώνεται και είναι έτοιμη για σπορά δημητριακών, σε Ξεν.

νειός, ή, Λατ. *novāle*, νέα γη, δηλ. αγρός που οργώθηκε εκ νέου αφού είχε παραμείνει για ορισμένο χρονικό διάστημα χέρσος, σε Ομήρ. Ιλ.· *νειός τρίπολος*, χέρσα γη που οργώθηκε από την αρχή τρεις φορές, σε Όμηρ.· στην Αττ. επίσης, **νεός, ή**, σε Ξεν.

νειο-τομεύς, ό (τέμνω), αυτός που οργώνει χέρσα γη, σε Ανθ.

νειρα ή νείρα, ή, συνηρ. αντί *νειάιρα*, σε Αισχύλ.

νειται, συνηρ. αντί *νέται*, γ' ενικ. του *νέομαι*.

νεκάς, -άδος, ή (νέκυσ), σωρός από σκοτωμένους, στοίβα από νεκρούς· *έν αίνησιν νεκάδεσιν* (Επικ. δοτ. πληθ.), στις χαλεπές τάξεις των νεκρών, σε Ομήρ. Ιλ.

νεκρ-άγγελος, -ον, αγγελιοφόρος νεκρών, σε Λουκ.

νεκρᾶγωγέω, μέλ. *-ήσω*, οδηγώ τους νεκρούς (στον Κάτω Κόσμο), λέγεται για τον Ερμή, σε Λουκ.

νεκρ-ᾶγωγός, -όν, οδηγός νεκρών.

νεκρ-ᾶκάδημια, ή, σχολή νεκρών, σε Λουκ.

νεκρικός, -ή, -όν (νεκρός), αυτός που ανήκει ή προορίζεται για νεκρό, σε Λουκ.· επίρρ. *-κῶς*, στον ίδ.

νεκρο-βάρης, -ές (βαρύς), αυτός που φέρει το βάρος των νεκρών, σε Ανθ.

νεκρο-δέγμων, -ον (δέχομαι), αυτός που δέχεται τους νεκρούς (ο Άδης), σε Αισχύλ.

νεκρο-δόκος, -ον, = *νεκροδέγμων*, σε Ανθ.

νεκροδοχεῖον, τό, κοιμητήριο, μανσωλείο, τάφος, σε Λουκ.

νεκρο-κορίνθια, τά, τεφροδόχοι υδρίες από τους τάφους της Κορίνθου που μεταφέρθηκαν στη Ρώμη, σε Στράβ.

νεκρο-μαντεῖον, τό, = *νεκρομαντεῖον*, σε Κικ.

νεκρό-πολις, -εως, ἡ, η πόλη των νεκρών, όνομα προαστίου της Αλεξάνδρειας που χρησίμευε ως τόπος ταφής, σε Στράβ.

νεκρο-πομπός, -όν, αυτός που οδηγεί τους νεκρούς στον Άδη, λέγεται για τον Χάροντα, σε Ευρ., Λουκ.

νεκρός, ό, I. = *νέκυς*, νεκρό σώμα, σορός, πτώμα, σε Όμηρ. κ.λπ.· στον πληθ., οι νεκροί, ως κάτοικοι του Κάτω Κόσμου, σε Όμηρ. Οδ.· *τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς*, τους δικούς τους νεκρούς, αυτούς που σκοτώθηκαν στη μάχη, σε Θουκ. **II.** ως επίθ., *νεκρός, -ά, -όν, πεθαμένος*, σε Πίνδ.· συγκρ. *-ότερος*, σε Ανθ.

νεκροστολέω, διαπορθμεύω τους νεκρούς στον Άδη, λέγεται για τον Χάροντα, σε Λουκ.

νεκρο-στόλος, -ον (στέλλω), αυτός που μεταφέρει και εκφέρει τους νεκρούς, ενταφιαστής.

νεκρο-σῦλία, ἡ, σύληση νεκρών, ληστεία τάφων, σε Πλάτ.

νεκρο-φόνος, ό (*φένω), αυτός που φονεύει τους νεκρούς, σε Ανθ.

νεκρο-φόρος, -ον (φέρω), αυτός που θάβει τους νεκρούς, σε Πολύβ.

νεκρώω, μέλ. *-ώσω, I.* νεκρώνω, φονεύω — Παθ., είμαι ή νεκρώνομαι· *νεκρωθείς*, σε Ανθ.· *νεκρωμένος*, σε Κ.Δ. **II.** απονεκρώνω, σε Κ.Δ.

νεκρ-ώδης, -ες (εἶδος), αυτός που έχει την όψη νεκρού, που μοιάζει με πτώμα, σε Λουκ.

νεκρών, -ῶνος, ό (νεκρός), τόπος ταφής των νεκρών, κοιμητήριο, νεκροταφείο, σε Ανθ.

νέκρωσις, ἡ, κατάσταση θανάτου, απονέκρωση, θάνατος, σε Κ.Δ.

νέκταρ, -ἄρος, τό, I. νέκταρ, το ποτό των θεών, όπως η αμβροσία ήταν το φαγητό τους, σε Όμηρ. κ.λπ.· προσφερόταν όπως το κρασί από την Ήβη και αναμειγνυόταν με νερό, στον ίδ. **II.** μεταφ., *νέκταρ μελισσῶν*, δηλ. μέλι, σε Ευρ.· χρησιμ. για να δηλώσει το αρωματικό μύρο, σε Ανθ.· ο Πίνδ. καλεί την ωδή του *νέκταρ χυτόν*.

νεκτάρεος[ἄ], -έα, Iων. -έη, -εον, αυτός που έχει τις ιδιότητες του *νέκταρος*· λέγεται για ενδύματα, πιθ., αρωματισμένος, αρωματικός, ή, γενικά, θεϊκός, εξάίρετος, λαμπρός, έξοχος, σε Όμηρ. Ιλ.· κυριολεκτικώς, *νεκταρέαι σπονδαί*, σπονδές από νέκταρ, σε Πίνδ.

νεκῦ-ηγός, -όν (ἄγω), = *νεκραγωγός*, σε Ανθ.

νέκυια, ἡ (νέκυς), τελετουργία, μαγική τελετή μέσω της οποίας τα πνεύματα των νεκρών καλούνται από τον Κάτω Κόσμο και ερωτώνται για όσα πρόκειται να συμβούν, τους γίνονται ερωτήσεις για το μέλλον· το όνομα της ραψωδίας λ' της Όμηρ. Οδ.

νεκυο-μαντεῖον, τό, Iων. -ἦιον, μαντεῖο των νεκρών, τόπος όπου τα πνεύματα των νεκρών καλούνταν από τον Κάτω Κόσμο για να προφητεύσουν το μέλλον, σε Ηρόδ.

νεκυο-στόλος, -ον (στέλλω)· **1.** αυτός που διαπορθμεύει τους νεκρούς μέσω της Στύγας, λέγεται για τον Χάροντα, σε Ανθ. **2.** αυτός που μεταφέρει νεκρούς, λέγεται για φέρετρο, στο ίδ.

νέκυς[2ῦ], -υος, ό, Επικ. δοτ. ενικ. νέκυϊ, πληθ. νεκύεσσι, νέκυσσι· αιτ. πληθ. νέκυας, συνηρ. *νέκῦς*· **I.** όπως το *νεκρός*, νεκρό σώμα, σορός, πτώμα, σε

Όμηρ., Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ.· στον πληθ., τα πνεύματα των νεκρών, Λατ. Manes, inferi, σε Ομήρ. Οδ., Ιλ. **Π.** ως επίθ., νεκρός, σε Σοφ., Ανθ.

νεμάττετο αντί *ένεμάττετο*, γ' ενικ. παρατ. του *έμμάττομαι*.

Νεμέα, ή (νέμος), Ιων. **-έη**, Επικ. **-είη**, Λατ. nemus· **I.** δασώδης περιοχή μεταξύ Άργους και Κορίνθου, σε Πίνδ. κ.λπ.· επίθ. **Νέμειος**, **-α, -ον**, αυτός που προέρχεται από τη Νεμέα, σε Ευρ. κ.λπ.· επίσης **Νέμεος**, σε Θεόκρ.·

Νεμειαῖος, σε Ησίοδ.· **Νεμεαῖος**, σε Πίνδ.· θηλ. επίθ. **Νεμεάς**, **-άδος**, στον ίδ.

Π.Νέμεα, ποιητ. **Νέμεια** (ενν. *ιέρα*), *τά*, αθλητικοί αγώνες που διεξάγονταν στη Νεμέα και τελούνταν στο δεύτερο και τέταρτο έτος κάθε Ολυμπιάδας, σε Πίνδ., Θουκ.

νεμέθω, Επικ. αντί *νέμω* — Μέσ., στον Όμηρ. απαντά μόνο μια φορά στον τύπο *νεμέθοντο*, το κοπάδι βοσκούσε, σε Ομήρ. Ιλ.

νεμεσάω (νέμεσις), Επικ. γ' ενικ. *νεμεσσᾶ*, προστ. *νεμέσσα*, αόρ. α'

ένεμέσησα, ποιητ. *νεμέσησα*, Δωρ. *-ᾶσα* — Μέσ. και Παθ., μέλ. *νεμεσήσομαι*·

Επικ. γ' ενικ. ευκτ. αορ. α' *νεμεσσήσαιτο*· Επικ. αόρ. α', επίσης, *νεμεσσήθην*·

I. αισθάνομαι δικαιολογημένη αγανάκτηση, οργίζομαι για την καλή ή κακή τύχη που δεν μου άξιζε (πρβλ. **νέμεσις**), κυρίως λέγεται για θεούς, σε Ομήρ.

Ιλ., Ησίοδ.· *νεμεσάω τινί*, οργίζομαι με ένα πρόσωπο, εναντίον κάποιου ή για κάποιο ζήτημα, σε Όμηρ. **Π. 1.** Μέσ. και Παθ., κυρίως, είμαι δυσαρεστημένος με τον εαυτό μου, αισθάνομαι ντροπή για τον εαυτό μου, ντρέπομαι, σε Όμηρ.

2. Μέσ. σχεδόν ίδια με την Ενεργ., με δοτ. προσ., στον ίδ.· με αιτ. και απαρ.,

φαίνομαι οργισμένος, σε Ομήρ. Οδ.· με αιτ. πράγμ., *νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα*,

τιμωρεί, εκδικείται τους αυτουργούς για τις κακές τους πράξεις, στο ίδ.

νεμεσητικός, -ή, -όν, αυτός που δικαίως αγανακτεί για την ευτυχία που απολαμβάνει κάποιος χωρίς να το αξίζει, σε Αριστ.

νεμεσητός, Επικ. **νεμεσητός, -ή, -όν, I.** αυτός που προκαλεί αγανάκτηση ή οργή· *νεμεσητόν δέ κεν εἶη*, αυτό θα ήταν αρκετό για να εξοργίσει κάποιον,

σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· ομοίως, σε Σοφ. κ.λπ. **Π.** αυτός που αντιμετωπίζεται με

σεβασμό, αξιοσέβαστος, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ.

νεμεσίζομαι, Επικ. αποθ., μόνο σε ενεστ. και παρατ., **I.** είμαι εξοργισμένος με κάποιον, με δοτ. προσ., σε Όμηρ.· με αιτ. πράγμ., είμαι εξοργισμένος με κάποιον για κάτι, σε Ομήρ. Ιλ.· με αιτ. και απαρ., είμαι εξοργισμένος ή

έκπληκτος, στο ίδ. **Π.** όπως το *νεμεσάομαι*, αισθάνομαι ντροπή, με αιτ. και

απαρ., στο ίδ. **ΠΙΙ.** όπως το *αἰδοῦμαι*, φοβάμαι, αισθάνομαι δέος· *θεοὺς*

νεμεσίζετο, αισθανόταν δέος για τους θεούς, σε Ομήρ. Οδ.

νέμεσις (νέμω), -εως, ή, Επικ. δοτ. *νεμέσσει*·

A. I. 1. κυρίως, απόδοση αυτού που οφείλεται· *απ' όπου*, δικαιολογημένη έκφραση θυμού, οργής για οτιδήποτε άδικο, δίκαιη αγανάκτηση, σε Όμηρ.·

οργή γι' αυτούς που ανάξια απολαμβάνουν την εύνοια της τύχης, σε Αριστ. **2.**

λέγεται για τους θεούς, όπως το *φθόνος*, ζηλοτυπία, αγανάκτηση, οργή,

εκδίκηση· *έκ θεοῦ νέμεσις*, σε Ηρόδ., Σοφ. **Π.** αντικείμενο δίκαιης

αγανάκτησης, σε Όμηρ.· *οὐ νέμεσις (έστι)*, δεν υπάρχει λόγος αγανάκτησης,

με απαρ., στον ίδ., σε Σοφ. **ΠΙΙ.** αγανάκτηση για το κακούργημα που έχω

διαπράξει, για το προσωπικό σφάλμα ή παράπτωμα, αίσθημα αμαρτίας,

ενοχής, σε Ομήρ. Ιλ. **B.** *Νέμεσις, ή*, ως κύριο όνομα, κλητ. *Νέμεσι*, η Νέμεσις,

προσωποποίηση της θεϊκής οργής, σε Ησίοδ.· στους Τραγ., θεά της

ανταπόδοσης, της εκδίκησης, αυτή που ταπεινώνει τους υπερόπτες και

τιμωρεί τα εγκλήματα.

νεμεσσάω, νεμεσητός, νέμεσις, Επικ. αντί *νεμεσ-* (με ένα σ).

νεμεσηθῶμεν, Επικ. αντί *νεμεσηθῶμεν*, α΄ πληθ. υποτ. Παθ. αορ. α΄ του *νεμεσάω*.

νεμέτωρ, -ορος, ὄ (νέμω), αυτός που απονέμει τα δίκαια, εκδικητής, σε Αισχύλ.

νέμος, -εος, τό (νέμω Β), δασώδης τόπος βοσκής, μικρό λιβάδι μέσα σε δάσος, Λατ. *nemus*, σε Ομήρ. Ιλ., Σοφ.

νέμω, μέλ. *νεμῶ*, αορ. α΄ *ἔνειμα*, Επικ. *νεΐμα*, παρακ. *νενέμηκα* — Μέσ., μέλ. *νεμοῦμαι*, Ιων. *νεμέομαι*, αορ. α΄ *ἔνειμάμην* — Παθ., μέλ. *νεμηθήσομαι*, αορ. α΄ *ἔνεμήθην*, παρακ. *νενέμημαι*.

Α. Ι. διανέμω, μοιράζω, διαμοιράζω, λέγεται για φαγητό και ποτό, σε Όμηρ. κ.λπ.· λέγεται επίσης για θεούς, *νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν*, σε Ομήρ. Οδ.· *μοῖραν νέμω τινί*, δείχνω σε κάποιον τον οφειλόμενο σεβασμό, σε Αισχύλ. κ.λπ. — Παθ., *ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας νέμεται*, απονέμεται ελεύθερα σ' αυτούς, σε Ηρόδ.· *κρεῶν μεστοὶ νενεμημένων*, λέγεται για διανεμημένες μερίδες κρέατος, σε Ξεν. **ΙΙ. 1.** Μέσ., μοιράζομαι μαζί με άλλους, και επομένως, ἔχω σαν μερίδιό μου, κατέχω, απολαμβάνω, σε Όμηρ. κ.λπ. **2.** διαμένω, κατοικώ, στον ιδ.· απόλ., διαμένω, σε Ηρόδ. **3.** ξοδεύω, διέρχομαι, περνά (λέγεται για τον χρόνο), *αἰῶνα, ἡμέραν*, σε Πίνδ. **ΙΙΙ. 1.** Ενεργ. με σημασία όπως στη Μέσ., κρατώ, κατέχω, ἔχω· *γῆν, χώραν, πόλιν*, σε Ηρόδ., Αττ. — Παθ., λέγεται για τόπους, κατοικούμαι, σε Ηρόδ.· επίσης, λέγεται για χώρα, συντηρούμαι, οικούμαι, σε Θουκ. **2.** ἔχω τη διακυβέρνηση, διοικώ, σε Ηρόδ., Αισχύλ.· *νέμω οἶακα*, κρατώ τιμόνι, κυβερνώ, διευθύνω, σε Αισχύλ.· *νέμω ἰσχὺν ἐπὶ σκῆπτροισι*, στηρίζω τη δύναμή μου στα σκήπτρα, στον ιδ.· *νέμω γλῶσσαν*, χρησιμοποιώ τη γλώσσα, στον ιδ. **3.** όπως το *νομίζω*, θεωρώ, παραδέχομαι· *σὲ νέμω θεόν*, σε Σοφ.· *προστάτην νέμειν τινά*, διαλέγω κάποιον σαν προστάτη μου, σε Αριστ. **Β. Ι. 1.** λέγεται για βοσκούς, βόσκω, τρέφω κοπάδια, τα οδηγώ στη βοσκή, τα φροντίζω, Λατ. *pascere*, σε Ομήρ. Οδ., Ηρόδ., Αττ. κ.λπ.· μεταφ., *νέμω χόλον*, σε Σοφ. **2.** Μέσ., λέγεται για κοπάδι, τρέφομαι, δηλ. πηγαίνω στη βοσκή, βόσκω, Λατ. *pasci*, σε Όμηρ. κ.λπ.· με σύστ. αιτ., τρέφομαι με κάτι, σε Ηρόδ. κ.λπ.· επίσης, λέγεται για ανθρώπους, τρώω, σε Σοφ.· λέγεται και για φωτιά, κατακαίω, κατατρώγω, σε Ομήρ. Ιλ. κ.λπ.· λέγεται για καρκινοειδή έλκη, εξαπλώνομαι· *ἐνέμετο πρόσω*, σε Ηρόδ. **ΙΙ. 1.** με αιτ. τόπου, *ὄρη νέμειν*, βόσκω στους λόφους (το κοπάδι μου), σε Ξεν. — Παθ., (*τὸ ὄρος*) *νέμεται βουσί*, σε Ξεν. **2.** μεταφ., *πυρὶ νέμειν πόλιν*, παραδίδω την πόλη στις φλόγες και την καταστρέφω, σε Ηρόδ. — Παθ., *πυρὶ χθῶν νέμεται*, η γη κατατρώγεται από τη φωτιά, σε Ομήρ. Ιλ.

νένασμαι, Ι. Παθ. παρακ. του *ναίω*. **ΙΙ.** επίσης, του *νάσσω*.

νενάσται, Ιων. αντί *νένηνται*, Ιων. γ΄ πληθ. Παθ. παρακ. του *νέω*, σωρεύω.

νενέμηκα, παρακ. του *νέμω*.

νένηκα, παρακ. του *νέω*, κλώθω.

νένιπται, γ΄ ενικ. Παθ. παρακ. του *νίζω*.

νενόμισμαι, Παθ. παρακ. του *νομίζω*.

νένοφα, *συν-νένοφα*, βλ. [συν-νέφεω](#).

νένωμαι, Ιων. και Δωρ. αντί *νενόημαι*, Παθ. παρακ. του *νοέω*.

νεο-άλωτος[ᾶ], -ον, = *νεάλωτος*, σε Ηρόδ.

νεο-αρδής, -ές (ἄρδω), αυτός που αρδεύτηκε, που ποτίστηκε πρόσφατα, σε Ομήρ. Ιλ.

νεό-γάμος, -ον, αυτός που παντρεύτηκε πρόσφατα, νεαρός ή νεαρή σύζυγος, σε Ηρόδ.· *νεόγαμος νύμφη, κόρη*, σε Αισχύλ., Ευρ.

νεο-γενής, -ές (γίγνομαι), νεογέννητος, σε Αισχύλ., Πλάτ.

νεο-γῖλος, -ή, -όν, νεογέννητος, νεαρός, σε Ομήρ. Οδ., Θεόκρ. (αμφίβ. προέλ.).

νεογνός, -όν, συγκεκ. αντί *νεόγονος*, σε Ηρόδ., Αισχύλ. κ.λπ.

νεό-γονος, -ον, = *νεογενής*, σε Ευρ.

νεό-γραφτος, -ον, = το επόμ., σε Θεόκρ.

νεό-γράφος, -ον (γράφω), αυτός που σχεδιάστηκε, ζωγραφίστηκε ή γράφτηκε πρόσφατα, σε Ανθ.

νεό-γυιος, -ον (γυῖον), αυτός που έχει νεαρά μέλη, νεαρός, σε Πίνδ.

νεο-δαμώδης, -ες (νέος, δᾶμος = δῆμος), σπαρτιατική λέξη, αυτός που έγινε πρόσφατα πολίτης της Σπάρτης, σε Θουκ.· οι εἰλωτες ονομάζονταν *Νεοδαμώδεις* όταν απελευθερώνονταν για τις υπηρεσίες τους στον πόλεμο και πιθ. αποκτούσαν και ορισμένα πολιτικά δικαιώματα, σε Ξεν.

νεό-δαρτος, -ον (δείρω)· **1.** αυτός που γδάρθηκε πρόσφατα, σε Ομήρ. Οδ. **2.** νεογδαρμένο δέρμα βοδιού, *ἐκ νεοδάρτων βοῶν*, σε Ξεν.

νεο-δίδακτος, -ον, λέγεται για έργα της δραματικής ποίησης, αυτός που παραστάθηκε, «διδάχθηκε» πρόσφατα, σε Λουκ.

νεο-δηής, -ῆτος, ὁ, ἡ, = το επόμ., πρόσφατα εξημερωμένος· *πῶλος*, σε Ομηρ. Ὑμν.· *γάμοι*, γάμος που έγινε πρόσφατα, σε Ευρ.

νεό-δηητος, -ον (δαμάω), αυτός που εξημερώθηκε, που δαμάστηκε πρόσφατα, λέγεται για ἄλογα· μεταφ., λέγεται για νέα γυναίκα που πρόσφατα παντρεύτηκε, σε Ευρ.

νεό-δηητος (δέμω), Δωρ. **-δηᾶτος, -ον**, αυτός που χτίστηκε πρόσφατα, σε Πίνδ., Ανθ.

νεό-δρεπτος, ον (δρέπω), φρεσκοκομμένος, *βωμοὶ νεόδρεπτοι*, βωμοὶ στολισμένοι με φρεσκοκομμένα λουλούδια.

νεό-δρομος, -ον (δραμεῖν), αυτός που μόλις έφυγε, σε Βάβρ.

νεό-ζευκτος, -ον (ζεύγνυμι), = *νεόζυγος*, σε Ανθ.

νεο-ζῦγής, -ές, = *νεόζυγος*, σε Αισχύλ.

νεό-ζῦγος, -ον (ζεύγνυμι), αυτός που πρόσφατα μπήκε στον ζυγό, που πρόσφατα ζεύχθηκε· μεταφ., νιόπαντρος, σε Ευρ.

νεο-θαλής, Δωρ. αντί *νεο-θηλής*.

νεό-θεν, επίρρ., με σημασία ὅπως το *νεωστί*, πρόσφατα, εσχάτως, προ ολίγου, μόλις, σε Σοφ.

νεο-θηγής, -ές (θήγω), = *νεόθηκτος*, αυτός που ακονίστηκε πρόσφατα, σε Ανθ.

νεο-θηλής (θάλλω), Δωρ. **-θαλής, -ές, 1.** αυτός που άρχισε πρόσφατα να ανθίζει ή να βλασταίνει, σε Ομήρ. Ιλ., Ησίοδ. **2.** λέγεται για ζῶα, νεογέννητος, σε Ανθ. **3.** μεταφ., πρόσφατος· *εὐφροσύνη*, σε Ομηρ. Ὑμν.· *νεοθηλῆς αὖξεται νικαφορία*, αναπτύσσεται με νεανική ακμή, σε Πίνδ.

νεό-θηλος, -ον (θηλή), αυτός που μόλις άρχισε να δίνει γάλα, να θηλάζει, σε Αισχύλ.

νεο-θήξ, -ῆγος, ὁ, ἡ, = *νεοθηγής*, σε Ανθ.

νεο-θλίβης, -ές (θλίβω), αυτός που πρόσφατα συνθλίφθηκε, πιέστηκε, ὅπως το *νεόθλιπτος*, σε Ανθ.

νεοίη, ἡ, Επικ. αντί *νεότης*, νεανικό πάθος, νεανική ορμή, σε Ομήρ. Ιλ.

νέ-οικος, -ον, πρόσφατα χτισμένος, νεόκτιστος, σε Πίνδ.

νεο-κατάστᾶτος, -ον (καταστήναι, αόρ. β' του καθίστημι), πρόσφατα ιδρυμένος, πρόσφατα εγκατεστημένος, σε Θουκ.

νεο-κηδής, -ές (κῆδος), αυτός που έχει πρόσφατο πένθος, σε Ησίοδ.

νεο-κληρονόμος, -ον, αυτός που έγινε κληρονόμος πρόσφατα, σε Ανθ.

νέο-κλώστος, -ον, αυτός που πρόσφατα κλώστηκε, που γνήθηκε πριν λίγο, σε Θεόκρ.

νέο-κμητος, -ον (κάμνω), αυτός που πρόσφατα έγινε αντικείμενο επεξεργασίας· αυτός που φονεύτηκε πριν λίγο, σε Ευρ.

νέο-κοπτος, -ον (κόπτω), αυτός που έχει πρόσφατα κοπεί, φρεσκοκομμένος, σε Αριστοφ.

νέο-κοτος, -ον, νέος και παράξενος, παράδοξος, ανήκουστος, σε Αισχύλ. (το *-κοτος* φαίνεται να είναι απλή κατάληξη).

νεο-κράς, -ἄτος, ὄ, ἦ (κεράννυμι), αυτός που έχει αναμειχθεί πρόσφατα· μεταφ., αυτός που φτιάχτηκε πριν λίγο· *νεοκράτα φίλον κομίσειεν*, σε Αισχύλ.

νέο-κτιστος, -ον και -η, -ον (κτίζω), αυτός που έχει ιδρυθεί ή χτιστεί πρόσφατα, σε Ηρόδ., Θουκ.

νέο-κτονος, -ον (κτείνω), πρόσφατα ή μόλις σκοτωμένος, σε Πίνδ.

νεο-λαία, ἦ (λαός), το σύνολο νέων, οι νέοι ενός έθνους, Λατ. *juventus*, σε Αισχύλ., Θεόκρ.

νέο-λουτος, Επικ. **νεόλ-λουτος, -ον**, αυτός που λούστηκε λίγο πριν, σε Όμηρ. Ὑμν.

νέομαι, συνηρ. **νεῦμαι**, Επικ. β' ενικ. *νεῖται*, α' πληθ. *νεύμεθα*, προστ. *νεῖο*, β' ενικ. υποτ. *νήται*, α' πληθ. *νεόμεθα*, ευκτ. *νεοίμην*, απαρ. *νέεσθαι*, συνηρ. *νεῖσθαι*, μτχ. *νεόμενος, νεύμενος*· Επικ. παρατ. *νεόμην*, γ' πληθ. *νέοντο*· αποθ., μόνο σε ενεστ. και παρατ., πηγαίνω ή έρχομαι (κυρίως με σημασία μέλ., όπως το *εἶμι*)· *πάλιν νέομαι*, επανέρχομαι, επιστρέφω, σε Όμηρ.· *οἶκονδε νέεσθαι*, στον ίδ.· λέγεται για ρεύματα ποταμού, παλιρροώ, ρέω προς τα πίσω, σε Ομήρ. Ιλ.

νεο-πᾶθής, -ές (πάθος), = *νεοπενθής*, σε Αισχύλ.

νεο-πενθής, -ές (πένθος), αυτός που έχει καταληφθεί από πρόσφατο πένθος, σε Ομήρ. Οδ.

νεο-πηγής, -ές (πήγνυμι), αυτός που έχει χτιστεί ή κατασκευαστεί πρόσφατα, σε Ανθ.

νέο-πηκτος, -ον, αυτός που πρόσφατα έπηξε, δηλ. χτίστηκε, στερεοποιήθηκε, οικοδομήθηκε ή παρασκευάστηκε, σε Βαβρ.

νέο-πλουτος, -ον, αυτός που πλούτισε πρόσφατα, ματαιόδοξος και ξιπασμένος (πρβλ. το γαλλ. *nouveau riche*), σε Δημ., Αριστ.